

Polské národní shromáždění přijalo zákon o rozdělení velkých statků mezi lid

Držba pozemků je omezena na 450 akrů.—Vláda bude učiti lid moderním metodám farmářství.—Slechta nespokojena.

Varsava, 26. září. — Pozemková reformní osnova, která přijata byla polským národním shromážděním, poskytuje státu právo zabrat všechny velké statky ve prospěch malých hospodářů a stanoví, že žádný jednotlivec nesmí vlastnit více než 450 akrů pozemků.

Tato reforma přijata byla s neoblibou statkářskými třídami, které prohlašují, že produkce na malých držebnostech je o 10 až 15 procent pod produkci na velkých statech. Namítají, že Polsko není s to vypěstovati si potřebné potraviny a že rozdělení velkostatků bude znamenat ještě větší deficit. Vláda se rozhodla učiti farmáře moderním metodám farmářství a přátelé reformy prohlašují, že produkce udrží se na stejné výši.

Velkostatkáři mají ještě další námitky. Prohlašují, že v zájmu náležitého obdělání země je třeba, aby novým majitelům půdy byla poskytnuta státem podpora k zakoupení dobytka a hospodářských strojů, jakož i k stavbě obydlí a hospodářských budov. Jestliže tato podpora nepřijde současně s předáním pozemků, je tu vážné nebezpečí shromcení se celé produkční organizace Polska.

Radikální pozemková reforma v Polsku musila přijít. Tužba po půdě je značně vyvinuta mezi polskými venkovany, kteří tvoří polovinu obyvatelstva země. Kdyby bylo došlo k zavržení této reformy, Evropa by byla svědkem nové revoluce.

Velkostatky, jež jsou věnovány chovu koní anebo dobytka a zemědělské produkci, jakož i takové, jež slouží k výrobě cukru a škrobu, jsou prozatím z platnosti tohoto zákona vyjmuty. Pro některé části Pruského Polska a východní provincie, kde velkostatky jsou nezbytné, omezení bylo zvýšeno z 450 akrů na 1,000 akrů. Reforma tato není tak pronikavou, uvážej-li se tyto výjimky, neboť většina velkostatků by

la věnována chovu koní aneb dobytka, anebo vlastnila cukrovary a škrobárny.

Prvním krokem k provádění pozemkové reformy bude zřízení ústřední pozemkové úřadovny, která bude míti v péči organizaci přenosů pozemků. Tato úřadovna pojme značnou část existující ruské a německé mašinerie, zahrnuje v to ruskou selskou banku, která je v likvidaci, a kolonizační výbor pro Poznaň. Tisíce milionů rublů má být sebráno od sedláků, jež rozprodány byly prostřednictvím této banky. Polská státní pozemková banka bude utvořena a bude míti na starost notoliko provádění těchto transakcí, ale i financování držebností, utvořených dle nového zákona. To stane se vydáním tak zvaných nájemních bonů, jež budou platebním prostředkem.

V čele pozemkové úřadovny stojí velice schopný odborník, Dr. F. Stefczyk, který založil celou řadu družstevnických a hospodářských sdružení v Haliči a má široké vědomosti o selském stavu a zemědělských poměrech. Sám pochází ze selského rodu a těší se naprosté důvěře a úctě sedláků.

Jaký bude hospodářský a společenský důsledek této reformy, počítati bude na vývoji věci v budoucnosti. Reforma musí být povolená a musí být náležitě financována. Rychlé předání majetků bez náležité organizace a finanční podpory mohlo by zavinit vážné škody. Bude-li reforma úspěšně provedena, zlepší se všeobecné hospodářské poměry celého polského selského stavu. Selské synové získají lepší příležitost ku vzdělání. O otázce, jak dlouhou dobu vyžádá si provedení této pozemkové reformy, se náhledy rozcházejí. Některé autority odhadují patnáct let, ale je silně pochybné, že většina velkostatků bude zredukována na horší stanovenou velikost.

AMERICKÉ POLEVKOVÉ KUCHYNĚ V ČESKOSLOVENSKU

Jedna z těchto kuchyní v Praze zřízena v památném místě.

Washington, D. C., 28. září. — Americké polevkové kuchyně, zřízené v různých místech Československa, konají pozoruhodnou práci v zájmu hladovělých dětí, dle zprávy, kterou z Prahy získala hlavní úřadovna Amerického červeného kříže. Jedna z těchto polevkových kuchyní zřízena byla, jak se sděluje, v starožitném kostele a klášteře Matky Boží, zbudovaném v roce 1159 a nyní se nalézajícím téměř v ruinách. Zde zřízena byla americkými pomocnými organizacemi jedna z největších polevkových kuchyní v Praze a množství školních dětí tu získává potřebné občerstvení.

Potravinový úřadovna amerického pomocnou administraci a Červený kříž vede dozor nad jejich rozdělením. Asi 900 školních dětí dostává se potraviny v této kuchyni a pracovníci Červeného kříže chopili se příležitosti a používají tohoto historického okolí k působení na dětskou obrazovnost a vštěpují jim význam tohoto moderního křesťáckého tažení proti hladu.

Tento starožitný chrám má pestrou historii. Po tři století téměř prosperoval v dobách míru. Po té příšlivé války husitské, okolo nichž se věští část historie Čechů, a v roce 1420 zničen byl ohněm. Stejný osud potkal chrám v roce 1503, ale v roce 1650 byl částečně obnoven Bernardem de Witte a v roce 1730 bylo jeho obnovení dokončeno. Málo je známo o další jeho historii a vše, co zbylo na naše dny, je chrámová loď bez střešiny a malá kaple. To, co kdysi bylo vestibuly, nad kterými pronesl se věze dávno byly zničeny, bylo obeluhováno zářím náleží se nyní obydlí pro opatrovníka tohoto historického místa.

Starý klášter za kostelem, zřízený v roce 1726, neslouží účelu původnímu účelu, nýbrž je bytem převora řádu Johánitů, říšiřytířů Maltézských. Přítomní členové tohoto řádu jsou potomky prvních křesťáků, kteří vedli válku proti Turkům, tlačícím se do Evropy. Jenom devatenáct členů tohoto řádu zůstalo na naše dny a tyto ochotně poskytli místa tato ku modernímu křesťáckému tažení proti hladu.

Drívější členové tohoto řádu byli oddáni lovu a památky na tyto doby došlo se nalézají v budovách. Osm set pár parohů zdobí stěny starožitné síně trofejí, kde postaveny byly školní lavice pro potřebu 900 dětí, které se tu shromažďují každého dne na americkou polevku.

Všichni mexičtí revoluční vůdové přidali se k Villovi

Washington, D. C., 28. září. — Informace, že všichni revoluční vůdové v Mexiku s výjimkou Felixe Diaze připojili se k Villovi, jež hož přijali za vrcholného vůdce a dali mu k dispozici svoje vojska, byla přinesena do Washingtonu Villovým kurýrem, který vyjel z hlavního Villova tábora v Durango asi před dvěma týdny.

Námořní aeroplany vykonají dlouhou cestu do zámoří

Washington, D. C., 28. září. — Dva lety na dlouhou vzdálenost počátkem příštího roku jsou plánovány americkými námořními aeroplany. Cílem jedné cesty bude Brazílie a druhé Filipíny. Bude k tomu použito nepochoybně aeroplany zcela nové konstrukce. Let na Filipíny bude nejdříve, o jaký kdykoliv učiněn byl pokus v historii aviatiky. Jedná se o let 7,000 mil dlouhý, šli dvakrát tak velkou vzdálenost, jaká byla vykonána hydroplanem NC-4 v letu přes Atlantik. Let na Filipíny bude zahájen v San Diego, Cal., se zastávkou na Havajských ostrovech, tak že první etapa bude 2,000 mil dlouhá, značné delší nežli cesta z Tampabay na Azory, kterou vykonal NC-4. Druhá zastávka učiněna bude na Guamu. Důstojníci námořního odboru pomýš

lejí na prodloužení letu až do Hongkongu v Číně. Hampton Roads nepochoybně bude zvoleno za místo zahájení letu do Jižní Ameriky, který skončen bude v Rio Janeiro. Nejdlejší etapa této cesty bude 1,000 mil, se zastávkami ve Guantamano, Kubě, Hajti, Santo Domingo, Trinidadu a v několika jihoamerických přístavištích.

ČESKÉ ZEMĚ MÁJÍ DOSUD NEDOSTATEK MASA

Rozdělení potravin je v Československu přísně regulováno.

Washington, D. C., 28. září. — Zprávy z Prahy, došlé do hlavních úřadoven Amerického červeného kříže, sdělují, že potravinová regulace, tak pšáné, jaké zavedeny byly ve Francii za války, jsou v platnosti v Československu a budou trvat ještě celou zimu.

Pšeničný chléb není dosud k spatření v nové republice, ačkoli v posledních několika týdnech muniční restaurace v Praze podával bílé housky o poledních při zvláštních příležitostech. Tvrdý a černý válečný chléb je dosud hlavní potravinou v celém Československu.

Jsou dosud tři bezmasné dny v týdnu a hovězí maso není téměř k spatření. A není ostatně radno je jísti, i když objeví se na jídelním lístku, neboť téměř veškerý dobytek v Československu trpí tuberkulosou anebo jinými chorobami. Za války 70 procent všeho dobytka v Čechách a na Moravě bylo rekvírováno rakouskou vládou pro potřebu armády. Seno a obilí také bylo z valné části rekvírováno, tak že pro zbyvajících dobytek dole zimní nebylo dostatek píce.

Americká pomocná organizace pracuje ve spojení s Americkým červeným křížem za tím účelem, aby nový dobytek dopraven byl do Československa náhradou za dobytek omeneněný a zahájen na nové zásobení země hovězím masem a mlékem. Dle náhledu zkušených odborníků v pěstění dobytka, bude to trvati nejméně deset let, nežli dojde k obnově dostatečné zásoby dobytka, leč by došlo k zlepšení plemen.

Huša, vepřové maso a telecí maso jsou hlavními masy v zemi užívajícími. Je jen omezené množství zelenin, jako bramborů, salátu, květáku, zelí a kapusty, a coby jsou značně vysoké. Hrách, boby a chlést patří k lahůdkám, které jsou jenom čásem na stole. Kukuřice a rajská jablička nejsou k spatření. Ovoce, vyjímaje jablka a třešně, také není k spatření. Smažení bramborů bylo zákonem zakázáno, aby došlo k úspoře tuků.

Člověk mohl by snésti nedostatek různosti v potravinách, kdyby bylo dostatek tuků k udržení zdraví. Ale i nezděravější pomocníci američtí pracovníci, působící v Československu, shledali, že zdraví jejich ve dvou měsících značně utrpělo a ztratili na váze od té doby, kdy přijeli do republiky.

D'Annunzio o otázce města Rjeki

Řím, 28. září. — V proklamaci, vydané k dalmatskému lidu, Gabriele D'Annunzio, velitel Rjeki, praví: "O osudu Adriatické musí rozhodnouti toliko Italové. Všechna ostatní plemena jsou vetřelci. Jejich náhled nesmí převládat." Depše z Rjeki sděluje, že americký spisovatel, Henry Fox, přijel do Rjeki a nabídl svoje služby D'Annunziovi. Oznamuje se také, že americký námořní důstojník je dobrovolně přihlásil k pomáhání při obhajobě města.

Stávkovní situace zůstává nezměněna

Washington, D. C., 28. září. — Ve stávkovní situaci v ocelářské industrii nedošlo v pátek a v sobotu k žádným významným změnám. Včera zahájena byla schůze národního stávkovního výboru v Pittsburghu, na které má být učiněno uspořádání pro stávku 55,000 zaměstnanců Bethlehem Steel Co., jež má být zahájena v pondělí. Dělnictvo v oblasti Youngstownu, jež konalo schůzi a uvážovalo o otázce návratu do práce, se rozhodlo pokračovati ve stávce.

Neplývejte máselným tukem

POUZÍVÁTE-LI dosud staré odstředivky, nebo takové, která není spolehlivá, ztrácíte množství smetany, jež by vás překvapilo, kdybyste je znali. Máselný tuk jest letos příliš vzácný, než aby s ním bylo plýtváno. Kupte si Primrose smetanovou odstředivku a předejděte této ztrátě.

Nedomnívejte se, že smetana, jež zůstane ve sbíraném mléce, přispěje k rychlejšímu ztučnění vepřů a telat. Bylo mnohokrát dokázáno, že dobytek daří se stejně rychle při teplém podmáslí z odstředivky, když malou dávkou lněného semene nahradí se tuk. Smetana v podmáslí jest úplně ztracená smetana!

Primrose odstředivky získají tuto smetanu.

Ony jsou kromě toho známy jako jednoduché stroje, které mají lehký chod, snadno se čistí, jsou trvanlivé a konají stejně dobrou práci rok po roce. Jsou to jediné stroje v trhu s olejovými zařízeními, jež vpraví olej do každého lůžka. Kupte si Primrose a poznejte uspokojení, jež vzniká z přesně odstředivého stroje. Navštivte místního obchodníka, nebo pište nám o katalogy.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
CHICAGO OF AMERICA INC. U.S.A.

Sikmý cypřišový cribbling - 4, 5 nebo 6 palců

My si upravujeme vlastní náš cypřišový cribbling takovým způsobem, že, když jest hotov, je téměř plný palec tloušťky. Na prvním místě, tato 6", č. 1, cypřišová fenovka jest přes jeden palec tloušťky. My a ní obfíme jen tolik na jedné straně, aby se získal hladký povrch a aby ještě zůstalo prkno samostatným. Není dříví, jež by se vyrovnalo cypřiši na cribbling. Je to jedno z nejtrvanlivějších a nejpevnějších a při tom nejlepších prken ku přibíjení, ježto se neroztříští.

Nechtěte s námi počítati na materiál pro cernerby, pakli jste v trhu pro něco tohoto druhu. Rozumějte, že my udáváme cenu s dodávkou na nejbližší vaši staniční.

C. HAVER LUMBER COMPANY, Council Bluffs, Iowa

Puritan mouka

ZÁRUKA — Spotřebujte plný pytlík, a nepodaří-li se vám upéct nejlepší chléb, jaký jste kdy pekli vratte prázdny pytlík svému obchodníkovi, jenž nahradí vám bez námitky vaše peníze. Odborné mletá z nejlepší pšenice v Americe. Všichni groceristé ji mají na skladě.

WELLS-ABBOTT-NIEMAN CO.
Schuyler, Neb.

Moskva pozvolna propadá zkáze

Londýn, 28. září. — Zprávy z hodnověrných pramenů sdělují, že situace v Moskvě je stále povážlivější. Starožitné toto město od dnů Napoleonových nezažilo tak těžkých časů. Dnešní Moskva podobá se městu, odsouzenému ku zkáze. Strašný je pohled na některé kdysi nádherné a dobře udržované moskevské budovy. Většina dřevěných součástek, jako okna a dveře, je pryč, neboť bylo jich použito jako dříví k palení v nedostatku jiného paliva. Průčelí těchto domů jsou v zuboženém stavu a také střešiny jsou rozbity. Bolševická vláda jmenovala zvláštní komisi, jež se má starati o nápravu největších škod. Tato komise má ale před sebou velmi těžký úkol, neboť dobrá vále na nápravu nestáčí, není-li k opravě potřebného materiálu.

ČESKÝ ODBORNÍK

očí — uší — nosu a hrdla
16. A FARNAM ULICE, OMAHA, NEB.
Léčí hoře uvedeně orgány
DR. J. J. WARTA
1223-24 First National Bank Bldg.

Pomocné oddělení v nemocnici sv. Josefa.

Nemocnice sv. Josefa zřídila oddělení, kde nemajetným a méně zámožným nemocným, mimo nemocnici, poskytuje se lékařská rada a ošetření buď zdarma, neb za velice nízké poplatky. Podobné bude založeno i a příslušné podmínkami. Ordinuje se od 2 do 4 hodiny odpoledne. — Věchoď do tohoto oddělení jest na jižní straně nemocnice.

DR. KAR. H. BREUER

operace a ženské nemoci.
DR. MILOSLAV J. BREUER,
diagnosa a vnitřní nemoci.
ČEŠTÍ LÉKAŘI
Při naší úřadovně máme dokonalé laborator k rozpoznávání všech nemocí. Máme nemocniční spojení pro všechny operace a vnitřní případy nemocí. Úřadovna v pokojí číslo 216 Securi Mutual Budova.
Severovýchodní roh 12. a O ulice, druhým poschodí v předu, Lincoln, Neb.

Vojska Denikinova stále na postupu

Londýn, 28. září. — Korrespondent časopisu London Times sděluje, že vojska Denikinova nalézají se stále na postupu. Jejich fronta podobá se velké vlně, jež se šíří na všechny strany. Jízdní oddíl generála Vrangela, které pronikly k Volze na sever od Astrachaně, jsou stále na postupu. Jejich Donští kozáci v plucích Denikinových bojují jako lví. Panika na mnohých místech zachvacuje bolševickou armádu a bolševické vrchní velení vydalo zoufalý apel

Guvernér pozval belgického vladaře

Lincoln, Neb., 28. září. — Guvernér McKelvie poslal sekretáři státu do Washingtonu přepis, kterým zve belgického krále a královnu k návštěvě tohoto státu a ve spojení s návštěvou královských manželů belgických v Omaze v říjnu, požádal adjutanta generála H. J. Paula, aby oznámil mayorovi města Omahy, že stát ochotně bude spolupracovati s městskými autoritami omahskými k uvítání krále a královny.

MALÝ OZNAMOVATEL.

NA PRODEJ — Máme dobré přídání seno, jež prodávám na celé železniční káry. O podrobnosti pište mi: Lewis Kopecký, Iaman, Neb.—Adv. T816

PRODÁ SE výborný minierový oběd v zdravotním stavu v ryze české osadě. Dobrá příležitost pro dospívající rodinu, kde může být několik dětí zaměstnáno. Adresa Čisto C, of Pokrok Západu, Omaha, Neb.—Adv. T816

DOMOVY na 10 a 80 akrových farmách míti pro Vás neodvolatelné, dobré zaopatření v stáří. Prodávám Vm 40 akrů a vyláskovanost, tenčí, dobrými poliemi se zahrádou v osadách Libby a Kolbe v Louisiana, kde přes 130 českých rodin jest usazeno a prosperuje. Od \$1,000 do \$2,000 pěkne obdělání farmy. Velký výběr vhodných. Krásná zdravotní krajina. Dvě úrody do roku. Farmářství, družstevnictví, mlékárství, zahradnictví, obchodnictví. Dělníci a mezinám kapitálem mohou se dopřítí k němu majetku. Pište o podrobnosti na J. A. Tibb, Box 1493, Alexandria, La.—Advertisement 1136d.

PERÍ PERÍ PERÍ—Kupujeme kačny a husy pěti za nejvyšší tržebné ceny. Prodáváme bílou a ržovou vepřovinu za nejvyšší ceny. Pište si o ceně. G. GOODELUK FEATHER CO., P. O. Box, 623, Berwyn, Ill.—Adv. T114

KOVÁŘSKÁ DÍLNA na prodej — ve dvorém českém okolí — se všemi potřebnými stroji; dost práce po celý rok. Dopisujte na: Petr Štepec, Dwight, Neb.—Advertisement 1136d

Situace v Horním Slezsku nezměněna

Ženeva, 28. září. — Dle docházejících sem zpráv, situace v Horním Slezsku, kde spory mezi Poláky a Němci nabýly v minulém měsíci vážného rázu, se mnoho nezměnila. Povstání bylo sice potlačeno, ale přes to dochází stále k vřtřnostem. Poláci, jak se zdá, podněcují stále polský lid, aby manifestoval pro spojení Horního Slezska s Polskem, o kterémto otázce bude rozhodnuto plebiscitem. Polské časopisy obviňují Němce, že sami vřtřností zavádějí, poněvadž jejich vojáci bez jakékoliv příčiny střílejí do bezbranného polského lidu. Němci jsou obviňováni, že domud vyvážejí polské dělnictvo do Německa, aby zajistili si příznivý výsledek plebiscitu. Ze západního a východního Pruska jsou odváženy zásoby obilí a stroje z továren, aby byl vyvolán umělé hlad a nezaměstnanost. Hlavním strůjcem těchto nesází je německý říšský komisar pro Horní Slezsko, Hoersing, pro kterého přý nepochoybně platí pravidlo, že účel posvěcuje prostředky.

Lesní požáry zuří v Kalifornii

San Francisco, Cal., 28. září. — Lesní požáry zuří v čtyřech rozdílných sekcích Kalifornie a působí velké peněžní ztráty. V California Redwood parku v Santa Cruz okresu a v Los Angeles národním lese v jižní Kalifornii jsou v proudě nejvážnější požáry. Požár v Los Angeles lese je již pod kontrolou, ale zničil přes 160,000 akrů cenného lesu. Při hašení tohoto požáru pomáhají vojáci z táboora Kearney.